

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1902. deczember 7.

Vasárnap.

XXI. évfolyam. 97. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábas petisóért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyiltterek díja előre fizetendő.

Pártviszonyok, válsághirek.

Mig Bécsből olyan hírek jönnek mind komolyabb alakban, hogy Körbernek sikerül majdnem az összes pártokat a munkásság terére egyesíteni a kiegyezés ügyében, nálunk egyresüröbben kelnek szárnyra oly hírek, melyek hol a függetlenségi, hol a szabadelvű pártbeli szakadásokról adnak számot a megélhetéssel küzdő közönségnek.

Vegyük hát rendre a híreszteléseket. Első helyen nézzük a függetlenségi párt helyzetét. Ez a párt már annyi belső konvulzió ment keresztül, annyszor széjjel szakadt és újból összetákolódott, hogy igazán nem volna csoda, ha újból válság ütne ki a pártban. A hit és meggyőződés ereje nagyon megfogyatkozott a függetlenségi táborban és Kossuth Ferencz tekintélye csak nagynehezen tud fegyelmet tartani hívei között. A válság itt tehát előbb-utóbb be fog ütni. A 67-es alap híveinek ezen állapot ellen aligha lehet kifogásuk.

A függetlenségi párt helyzeténél is sokkal fontosabb azonban az az állapot, melyben a szabadelvűpárt van. Ismételve kifejezést adtunk abbéli meggyőződésünknek, hogy míg ez a párt összetart, és kitar Széll Kálmán mellett: sem a kormányt, sem a párt hatalmi pozícióját nem fenyegetheti semmiféle veszedelem. Ha a párt tagjai tudatában vannak, hogy a pártfegyelem köteleességévé teszi a tagoknak, hogy épen a legnehezebb időkben és válságos pillanatokban tartsanak ki a kormány mellett: minden kívülről jövő támadás hatálytalannak fog bizonyulni. Bizonyos oldalról említettek ugyan némi okokat, melyek Széll Kálmán, Fejérváry miniszterek és Apponyi házelnök között megzavarták volna az egyetértést; és válságot helyeztek kilátásba. Ez azonban Széll Kálmán és Fejérváry miniszter újabb nyilatkozatai után magától elenyészett s így — mondhatjuk — hogy a szabadelvű párt egységesen áll rendíthetetlen vezére Széll Kálmán és politikája mellett.

Szó volt még mostanában egy új, — egészen gazdasági alapokon szervezkedni akaró alakulásról is, az u. n. Széchenyi-pártról; valamint felszínre került a Bánffy visszahajtó kevesek részéről az is, hogy Bánffy Dezső is szeretne valamiféle pártot

alapítani s így újra uralomra jutni. Ezek azonban csak rövid életű kombinációk voltak, melyek arra voltak szánva, hogy Széllnek apró kellemetlenségeket okozzanak; de ez sem sikerült. Széll bírja a korona bizalmát; mellette rendületlenül áll a szabadelvűpárt és így ő fogja ezután is az országot eddigi lelkes hazaszeretével kormányozni s a nemzetet az egészséges fejlődés útján tovább vezetni. Ezért — bármint gáncoskodják tovább is a függetlenségi párt Széll Kálmánnal szemben: a közvélemény sziklaként áll és fog állani Széll Kálmán és az általa irányított szabadelvű politika mellett.

A obstrukció ellen. Az ellenzéknek nyíltan be nem vallott, de immár napok óta folyó csendes obstrukciója ellen a kormány — hír szerint — ellenrendszabályokra készül. Valószínűleg indítványozni fogják az ülés rendjének megváltoztatását oly értelemben, hogy az ülések délutáni 3 óráig tartanak. A kormány reméli, hogy ezzel leszerelheti majd az ellenzéki szóaratot, vagy legalább is kimeríti az ellenzéket.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Decz. 3-án a képviselőházban Dániel Gábor elnököl.

Napirend előtt felszólalt Kossuth Ferencz és felvilágosítást kért br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszterrel minapi azon nyilatkozatáért, hogy ő, t. i. Fejérváry a képviselőház iránti előzékenységből halasztotta el a Nesi ügyben eljáró katonai becsületbírósság működését.

Bár Fejérváry Géza honvédelmi miniszter azt felelte, hogy ő többször hangsúlyozta, miszerint a mentelmi jog fontosságát illető kérdésben Széll Kálmán miniszterelnök nyilatkozatát magáévá teszi.

Az indemnitáshoz a jobboldalról Rubinek Gyula szolt hozzá, aki sikeresen polemizált Bartával. Majd Gall Sándor folytatta a csendes obstrukciót. Beszédnek az erdélyi nemzetiségi viszonyokat jellemző részében sok figyelemreméltó megjegyzés volt. Általában a szélsőbaloldali túlzásokkal vegyesen hazafias, komoly méltánylást érdemlő fejtegetésekkel lekötötte a Ház figyelmét.

Deczember 4 én első szónok Kórodi Lutz volt, aki napirend előtt reflektált a Gál tegnapi beszédében ellene felhozott vádakra. Kijelenti Kórodi, hogy nem lázítás, hanem csupán nemzetiség elleni izgatás miatt állott vád alatt.

Lindner Gusztáv szintén Gál tegnapi beszédével foglalkozott.

Hivatkozott a kolozsvári egyetemre, a hol harmincz évig a magyar közjog nyilvános rendes tanára volt.

Visszautasítja a hazafiatlanság vádját. Sebess Dénes kijelentette, hogy a két előtte szóló igenis hazafiatlan irányban működik. Lindner csak addig volt tartózkodó, a míg nyugdíjképes nem lett, de már az utolsó tanári fizetéséről szóló nyugtát is németül állította ki. Lindner viszontválasza után a Ház áttér az indemnitási vita folytatására. Papp Elek a javaslat ellen beszélt.

Czimkórság.

Lincoln Ábrahámról kering a fölöttébb tanulságos anekdota, hogy valamelyik ülésen elnökölve, hevesebb vitatkozás alkalmával a gyülekezet egyik előkelősége azt vágta a szemébe: „De, hiszen Ön még két esztendő előtt nadrágot csinált nekem”, — Lincoln a legnagyobb hidegvérrel felálva azt kérdezte a közbekiáltótól: „nos — és nem volt megelégedve?”

Ime, — ez is hiuság! Az elnökké lett munkásember égi szeretele és büszkesége két kezének képességeire, és munkásságának vállalása fent a magas elnöki emelvényen is, — hiuság de micsoda más formában az, mint azé a czimkórságé, amelyet a belügyminiszternek a hivatalos iratokban a czimzések rövidítésére, esetleg elhagyására czélzó rendelete tett ezen a héten minálunk aktuálissá. Szomorú és lehángoló gondolat, hogy mennyi szigorúság van a rendelet mögött, ha az embernek az jut eszébe: Istenem, milyen kevés is az, a mi némely embernél megmarad akkor, hogyha, már a címétől megfeszítják őt. A méltóságos, nagyságos és a többi czimjelzők káprázata hányszor takarta el, a mi most körlehetetlenül elénk táru: az egyén ürességét és milyen kevés alappában véve az olyan ember, aki czimeinek emelvényéről büszkén szólhatna le: nos, — és nem csináltam jól?

A XVIII-ik század, a bel esprit-nek és a varázslatos szép külsőségek kora, a rokokó művészileg elfinomult káprázataival együtt egyik dekorumának smerte a hangzatos czimeket. És amit a forradalom vérfürdője brutális erejével elmosott, az emberi szabadság és jogok életrekelésének óriási harcában meg tudott állni végig a nagy forradalom keresztül a czimkórság. Már Napoleon, a forradalom hőse felismerte, hogy a tömeg mi után indul és nemesak hogy ő maga hangzatosabbnál hangosabb czimeket vett fel, de jutalomképen osztogatta és a császárság még gazdagabb volt a rendjelekben, mint maga a rokokó. Ime az emberi nyomoruság millióinak feljajdulásában is élesen kihallatszott egy másik emberi vonás éles hangja: a hiuság.

Lehet-e szót emelni az ellen a hiuság ellen, amelynek — uti figura docet, — emberi eredetünknel fogva rabjai vagyunk mindannyian! Hogy pár esztendő előtt Herbert Spenczer az angol udvar egy magas rendjét vonakodott elfogadni és ezzel, mint filozófus dokumentálni akarta a maga nézetét erről a kérdéssel, korusban zudult rá az egész európai sajtó, egyhanguan ráolvasva, hogy a nagy bölcsésznek ez a gögje méltatlanul sértő az angol udvarra nézve. Tehét a czimek és rendjelek visszautasítása szintén csak gög

[216. — 8]

A legszébb és legalkalmasabb

Karácsonyi és újévi ajándék

egy életnagyságu arckép, amely alatt teljes felelősség mellett személyesen szállított. Mindazon képek, amelyek élethűség, vagyis az arcképhez nem hasonlítanak, azt átvonni senki sem köteles. — Ezen örekre való emlékek Creon, Platin, Pastel és olajfestmény kivételben 6 forinttól kezdve készíttetnek. Minthogy az itt és vidéken általán szállított képekről számos elismert nyilatkozatok vannak birtokomban, azok bármiként rendelkezésre állanak. Bővebb felvilágosítást készséggel adok.

Redlinger J.

Brassó.

és hűség csakugy, mint az azok után való áhítóság? Hűség itt, hűség ott, hűség mindenütt, a merre a fatális rendjel és ezimkérdés felüti a fejét?

A kérdés elől bonyolult, mert eredeti, melyen benyúlik az emberiség lélekjelenléte. Aki a dolognak tisztára csak a mulatságos oldalát nézi, a gomblyok-fajdalomban kitörő kapaszkodást nem eléggé nézett végig az a histórián, amelynek ezer és ezer nagyjaiban égett a külsőségekben is másoktól való megkülönböztetés vágya. A tehetség érvényesülésének izzó ambíciója nem csupán a hűség egrik előkeiőbb megjelenése? Feléje kerül a tömegnek, urává vezetőjévé lenni, ez a világtörténelem és irodalom összes nagyjainak közös vonása, érthető, hogy a nyomában kellő tisztelet és hatalom az állagemberben is a megnöves vágyát kelti fel. És a komikum ott kezdődik, amikor ezifra és üres külsőségek pótolják az erőt és folytatódik ott, amikor a tömeg beéri ezzel és egyformán süvegei meg a csillogó arany és a látszatra épüget csillogó talmi-érmet.

Tulajdonképpen ez az igazi ezimkóróság!

Amikor az elmúlt napok egyik legnagyobb alakja, Zola, félelmetes szívóssággal kereste újra és újra az immortel ezimot, ez nagy irodalmi elveknek barcra volt, nem a ezimkóróság. De amikor halála napján az ő megelégedett becsületrend szalagja fölött vita indult: adassék-e meg a száz puskalövés annak az embernek a végtisztességére, akinek rendjele előírta ezt, de életének egész folyása ellene szólt a katonai meghódoláshoz és végül aki a legsúlyosabb vágásokat mérte a francia hadsereg és akinek halála napján éppen ez a hadsereg oly mélyen volt kénytelen hódolni, csak azért, mert egy rendjellel járó egyszerű szertartás külsősége azt előírta: ez a ezimkóróság, amely leginkább megmutatta, hogy mi csoda ferdességei vannak azoknak a külsőségeknek, amelyek nincsenek szerves összefüggésben erős belső elvekkel és értékekkel.

Nálunk, hála Istennek, szintén elég uralkodó a ezimkóróság.

A „Budapesti Közlöny“ egy-egy számának végig lapozásán sokszor lephetünk meg az embert a gondolat: Magyarország ma ismét mennyi nagy emberrel lett gazdagabb. Ah, nagy ember, az van elég: csak a tetteik kallódhattak el valahol a mi kulturánk terméketlen talajában.

A ezim is leri azokról, akiknek egyénisége nem bírja azt el és soha komoly dísz mas nem adott az egyénnek, mint a saját egyénisége. A es. kir. kamaránakesség nem dispensál a rekedtség alól, és az a ezimkóróságnak az a mulattató formája, amely a művészi képességeket is államilag rendezett ezimek

szerint osztályozza, senkit még a hallhatatlanság számára meg nem mentett.

Akinek egyetlen díszje az ezime, az meneküljön tőle amíg a neveltségesség meg nem fogja. Casanovát kérdték egyszer, amikor XV. Lajos udvarában megfordult: beszélt-e ő felségével. „A királylyal beszéltem“, — válaszolta ő egy gunyos mosollyal illusztrálva a tehetetlen király állapotát, — „de ő felségét sohasem találta.“

Es monyire igaza volt Goethenek, amikor egy bámulójának, aki őt állandóan „Exzellenz“-nek nevezte, mosolyogva azt mondta: nevezzen Ön csak engem Herrvon Goethe-nek, nem szerettem, ha kisebbitenek.

Ugyan hányan mondhatnák el a mi ezimzetes uraink közül, hogy a nevén nevezve őket, adjuk meg nekik a legnagyobb hódolatot?

P. H.

A székelv kamara gyűlése.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara november 29-én délután saját helyiségében rendes teljes-ülést tartott.

A tanácskozást Tauszik B. Hugó kir. tanácsos vezette.

Előki közlések során felolvasták Gróf Wickenburg Márk keresk. államtitkárnak a kamara üdvözlétre adott köszönő válaszát. Kisebb érdeklő bejelentések után a tárgysorozat rendjén Uzon háromszék-megyei község békavásárlinak országossá tétel javaslatba hozott. Megállapították az 1903. évi költségvetést 23300 korona bevétellel, 22840 korona kiadás és 460 korona fölösleggel.

Örömmel vette tudomásul a teljes ülés László Gyula II-od titkár jelentését, melyszerint a székelv ipari- és házipari termékekből rendezendő karácsonyi bazar Aradon december 15-én, Debreczenben december 20-án megnyílik s mindkét bazárba szépszámú kiállítók jelentkeztek. E bazárt a földművelésügyi miniszterium 1000 korona segélyben részesítette, mely összeg nagyobb részét bazári tárgyak beszerzésére fordították.

Háromszék-megyei község kádár-házi iparosainak megadózatásu ellen a kamara feliratot intéz a keresk. kormányhoz. Mas kő György kézdívásárhelyi asztalos, valamint Orbán, Nagy és Tamás székelvudvarhelyi cipésziparosok állami támogatás ügyében lépéseket tesz; a dohánytőzsdék vasárnapi munka-szünetu tárgyában megindult mozgalmat támogatja.

Örömmel vette tudomásul végül a kézdívásárhelyi ipari hitelszövetkezet sikeres működéséről szóló jelentést és további működéséhez is erkölcsi támogatását ajánlotta fel.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter József Domokos, okleveles tanítót kinevezte a szentiványlaborfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Magyar Károly esikszentivántoni kir. járásbíró-sági telegkönyvvezetőt hivatalból áthelyezte hasonló minőségben a nagyszentmiklósi kir. járásbíróshoz.

— **Halalozás.** Mély részvétellel vettük és közöljük a szomorú hírt, hogy kézdívásárhelyi Fojér Bogdán, naszodi kir. adóhivatali pénztáros, szép férfikora munkabíró dolén, áldásos életének 43-ik évében, hosszas, súlyos szenvedés következtében a baloldali szentségének ájtatos fölvetele után szerető családja nagy bánatára nov. 29-én elhunyt. A derék és lelkes állami tisztviselő temetése december 2-án történt meg Naszodon nagy részvét közölt. Áldás és béke legyen poraival.

— **A honvédseg köréből.** A m. kir. honvédelmi miniszter Mikovits Ferenc brassói 24. honvéd gyalog ezredbeli tartalékos hadnagynak a tiszt rendfokozatról kért leköszöntését elfogadta.

— **Halalozás.** Nehai Kovács István volt kézdívásárhelyi ref. lelkész özvegye, nehai kézdívásárhelyi Molnár Dániel özvegye: sz. Kovács Rebeka asszony, munkás élete 75-ik évében, szívvelhűdés következtében, f. hó 2-án este, Kolozsvárt, hirtelen meghalt. Mult esütörtökön délután temették el szép részvétellel, testvére Kovács János városi adótitkár bázától a kolozsvári közös temetőkorba. Azelhunyt egyszerű, de nemeslelkű jó asszonyban Szabo Géza kézdívásárhelyi áll. isk. tanító nagynénjét gyászolja. Nyugodjék esendesen.

— **Székelv akció.** Darányi miniszter a székelvöldi állattenyésztés részletes programjának megállapítására kiküldte Pirkner János országos állattenyésztési főfelügyelőt, ki Hreblay Emil, Szász István, Lickl Károly, Maizner Ernő és Várhelyi Árpád felügyelők kíséretében érkezett Marosvásárhelyre. A kiküldöttek Sándor János miniszteri biztossal tisztelegvén, értekezletre ültek össze. Az értekezleten résztvettek a fentiekon kívül Kocs Mihály miniszteri titkár és dr. Ladányi Károly, kinek fel-

TÁRGZA.

Hogyan lehet egy negyedóráig unatkozni?

Irta: Gáspár István *)

Folyt. és vége.

Hölgyeim és Uraim!

A mit most rövidesen felolvasni akarok, azt egy kereskedő barátom elbeszélése és megkérése alapján teszem.

Minden társadalmi rendnek meg van a maga spezialitása. En bolondja vagyok a spezialitásoknak s az élelapok, olvasása alkalmával nemcsak lelke-men akarok könnyíteni egy-egy jó ötlettel s gyönyörködni a társadalom ferdén rajzolt képeiben hanem már igazan lesve-lesem, mikor fognak ezen lapok a kereskedelmi rendből is egy állandó típust kiválasztani. Vagy éppen a mi rendünkben nem volt-nának ilyenek találhatók? Csak a kereskedőkben hiányzanak a humor, a kedélyesség és minden tulajdonságos formája.

Valóban pedig úgy látszik... Hiszen bármennyire panaszkodunk is az üzlet pangás felett, a ki közöttünk egy Sanyaró Vendelt keresne önmagát tönké neveltségessé. Hiszen szeretünk és szeret ifjuságunk szépen öltözködni, de a maskara gígerlik

gustusa felett mi magunk mosolygunk legjobban... Függünk ugyan a társadalom minden rétegétől, felülről és alulról, de a ki Fejbolintó Bálintoknak képzelne, csúnyául és keservesen csalódnék. Az expedálásban lehetünk mi is hibások, de az élelap postamestere felett megbőrtáncozunk. Érdeklődünk minden ügy iránt, de a legujabb interjúvalások arezátlán vakmerősége ellen tiltakozunk. Szeretünk mi is nagy hangon és sokat beszélni portékáink hibátlanúsága mellett, de a Hombár Mátyás ügyvéd urak szó csavarást kinevetjük. Multani mulatunk kedélyesen és talán nagyokat is, de ar-szeg figurák bombasága tőlünk nagyon távol áll. Mint többé kevésbé nagyon törekvő embereknek imponál a mások vagyonossága, de a neveltségesen henezegőnek fittyet hányunk. E szerint tehát kö-zöttünk ne volna élelapnyí alak? Anynyira ok-sak, igazi politikusok volnánk, hogy bennünk semmi spezialison feltűnő nem volna?

Hát álljunk meg egy kicsit, ne hogy éppen ezen az ezimen kerüljünk a viczlapok hasábjaira. Igaz sokat látunk, sokat tapasztalunk; bele nézünk az emberek zsebébe s ennek révén igen gyakran lelki állapotába, családi viszonyába; s meg mustráljuk még a lovagias emberek korrekt magatartását is. De azért ne feledjük, hogy vannak nekünk közvetítő vigézeink és még talán más alakjaink is. És e más alakok közül szándékozom egyet bemutatni.

Magam nem láttam, egyik rokonom leírása, elbeszélése után ismerem azt az embert, kit én a mi-állásunkban típusnak gondolok. Életrajzát történelmi lapok nem jegyezték fel, éppen azért ott kez-

dem, midőn az x városkában jómódu kereskedő 34 éves korában anyjának parancsára egyik távoli rokonát azzal a szándékkal látogatta meg, hogy mint leendő feleségét vagy boldoggá, vagy boldogtalanná fogja tenni. A férfit nevezzük Mirkó Dánielnek, aleányt Jozefának.

Mily udvarlások előzték meg ezen fontos lépést, hagyjuk figyelmen kívül. Annyi bizonyos, hogy a nő részére meglepetés lehetett, midőn Dániel ur a világ legkomolyabb arezával ilyen nyilatkozatra fakadott.

„A kisasszony! az igaz, hogy én még gyakorlatilag sem az amerikai, sem az angol, sem a spányol, sem az oláh, sem a török házassági rendszer életrevalóságát és bimetalis értékét nem tanulmányoztam s naturalista létemre sem vetemedem arra, hogy méterrel vagy kilóval szándékozzam a szerelem gazdagságát felmérni, de ha magának nincs kifogása, anyám akarata szerint hajlandó vagyok önnel kartell szerződésre lépni s ajánlhatom e tekintetben firmám állandóságát.“

Minden ábrándozó szerelmes leányt ily nyilatkozat felbőszített volna és arra készített, hogy Dániel urat köréből minél hamarabb eltávolítsa, de Jozefa a különben szép és elég vagyonos Jozefa e helyett gyönyörű habotában tört ki, kezét össze csapva s Dániel urnak ugorva, őt fölön esípte, s hangos csuppanásu esékkal zárta be Dániel ajkait s majd ezután ilyen választ adott:

„Élég, elég édes Dánielm! En már figyelmeztelve vagyok, hogy maga milyen tulságosan okos akar látszani. Ambár magam is okosnak szeretem a férfit, de a maga kathedrai bölcsessége még

*) Felolvasás, a „Kereskedő Ifjak Társulata“ Katalin-ostélyán.

adatát a Székelyföldön felállítandó tojásgyűjtő szövetségetek létesítése fogja képezni. Az értekezlet megállapodása folytán az első feladatot olesó és jó szarvasmarha, juh, sertés és baromfi tenyésztanyag kiosztása, továbbá tej- és tojásgyűjtő szövetségek létesítése fogja képezni. Az értekezleten az az eszme is fölmerült, hogy Borszék vidékén egy havasi jellegű tejelőtenyészetet állítsanak be. Magyar erdélyi szarvasmarha-anyag Székelykeresztúr vidékén, juhtenyésztanyag Erdővidéken, hol a juhturógyártás és Parajd vidékén, hol a pókrócszövés bírma is kiváló jelentőséggel — fog kiosztani. — Valószínűleg zsirser-tésfajták is lesznek a Székelyföldön kiosztva és pedig egyelőre Marostorda vármegye azon részén, mely a Kisküküllőre gravitál. Ezen kívül felállítatik minden vármegyében egy-egy mintabaronfitelep; tej-szövetkezetek létesítése első sorban Nagybecsöz és Nagyajta környékén van tervbe véve. Az értekezlet rövid megszakitással a késő estéli órákig tartott és a kihűdötték a következő napon azonnal szét is indultak ki-ki a szakmájának megfelelően vidékre, helyszíni tanulmányozás és a kitűzött célok megvalósítása érdekében.

— A kovásznai tüzesetek, mint tudósítónk írja, nagy izgatottságban tartják Kovászna lakosságát. Rövid idő alatt a f. hó 1-én történt tüzeset, melynek Gecző Ferencz csüre esett áldozatul, már a negyedik, mely a magas biztosításból eredhető haszonra volt alapítva: a legutóbbi azonban rajta vesztett. Tamás József szegény borbélymester házában benne levő ingóit 8327 koronára biztosította, holott a legmagasabb becsérték szerint is csak 2800 koronát érhetett. Új házat akart építeni s ezt úgy remélte elérhetőnek, ha tulbiztosított házat ömaga foggyújtja. Szandékukat tett követte. Háza padlásának tapaszturkolatait felesége 4 helyen felvagdalta s a tetőzet alá 4 helyen szalmát rakott a szalma közé egy felig petróleummal telt üveget s nem messze ettől egy égő gyertyát helyezett olyképen, hogy a gyertyától bármely pillanatban tüzet foghatott a szalma. Hogy bűne palástolva legyen, a szomszédokban levő Gecző Ferencz-féle csüret is meggyújtotta, de valamivel korábban, hogy úgy tünjék fel, miutha az ő háza is attól gyült volna meg. A tűz kiütesekor éppen emberek haladtak el a kapu előtt, kik rögtön beszaladtak a padlásra felszaladva az égő tetőzetet leverték, a szalmát összehaposták s így a házat megmentették s abban alig 20–30 korona kár esett. A Gecző Ferencz csüre azonban elégett s mivel biztosítva nem volt, jelentékeny kárt szenvedett. Az előjáróság s a csendőrség rögtön nyomozni kezdett s Bóné András csendőrmester erélyes eljárása kiderítette a Tamás

sék bűnét. Az oltásra beszaladt embereket ugyanis Tamásné arra kérte, hogy ne bánták a házat, se a benne levő dolgokat „hiszen úgy is jól be vannak biztosítva.“ A csendőrség az erős gyanu alapján Tamásnét letartóztatta. Férje aznap Sepsiszentgyörgyön volt s csak másnap tért haza, így a tettes az asszony; hogy férje mennyiben bűnös, azt a vizsgálat fogja kideríteni.

— A kolozsvári kivégzés. Friedrich Ferencz asztalos legényét, ki ez év január 24-én Bürger Károly pénzes levélhordót meggyilkolta s a nála talált pénzeket elrabolta, a kolozsvári törvényszék tudvalevőleg halálra ítélte. Az ítéletet, a kuria is megerősítvén, a király az igazságszolgáltatásnak szabad folyást engedett. Szerdán hirdették ki az ítéletet Friedrich előtt s 24 óra múlva, csütörtökön reggel 7 órakor Bali Mihály hóhér végrehajtotta rajta az ítéletet: felakasztotta. A bizottság 7 perc múlva konstataa a kivégzeten a halált.

— Panasz a kutyákról. Sok keserű humorral írott panaszos levelet vettünk, mely valójában a rendőrséghez van intézve a kutyák esatangelolásáról. Városunkban tudvalevőleg 40 napi fogság van elrendelve a kutyákra, mivel veszettség uralkodik a kutyák csapatosan esatangelolnak városunk főterén és utcáin, megtámadva embert, állatot egyaránt. Tekintve eanok közveszélyes voltát, kifejezést adtunk a panasznak e helyen, felhíván a t. rendőrséget, hogy a közbiztonság érdekében szerezzen érvényt a tilalmi rendeletnek s óvja meg a közön-séget komolyabb bajoktól.

A szerkesztő postája.

Simó János urat kérjük, hogy beküldött közleménye érdekében szíveskedjék a szerkesztőt személyesen felkeresni. Nekünk az író ismernünk kell. Az inognitó ez esetben felesleges is.

Ősz Lázár Túrén. Vettük a 1. lapot. Köszönjük a megemlékezést. A lapot a kiadóhivatal megindította Szíves üdvözlés!

CSARNOK.

Reggeli levelek.

II.

Egy régi szolgabírótól, hallottam, hogy mikor egyik faluja sokat alkalmatlankodott panaszszal és kisebb-nagyobb kihágásokért reperatió kéréssel, megunt a sok mindenféle ügy-lajt és kitért: ha

talán halálra rémitene. Ne beszéljünk most tehát többet erről, nehogy e miatt házasságunk, melyet rokonnak kívánatosnak tartanak, a szörnyűséges tudományok és tapasztalatnak tengerébe fulladjon. Dániel ur elszomorodott, hogy az ő tudását kétségesnek tartják, de bizonyos utólagos bosszunk gondolatával belenyugodott, jól viselte magát s egy fényes esküvő és nagy lakzi után úgy állhatott Jozsefával szemben, mint a ki térji tekintélyét is látba vehető. És most rögtön hozzá is fogott tervezett boszujának végrehajtásához. A még menyasszonyi ruháját szemlélő Jozsefához így szólott:

„Kedvesem! A legujabb bilanczom szerint az én vagyonom 2 ezer 30 font sterling 27 penel, mi majdnem 7030 rubel 35 képeket tesz ki; vagy másképen számítva 27 ezer frank 51 centim, vagy a legujabb egio szerint 22 ezer mark 78 pfennig s ha most hozzá vesztünk a möring levél alapján tégedet illető összeget, melyet én török számítás szerint ohajtanék elkönyvelni és igénybe venni s mely szerint az tehát 7 ezer piaster és 50 para vagy 3 ezer dollár lenne, vagy 4 ezer duró 23 real, mondom, ha mindezeket összeszámítjuk már meg lehetne állapítani, mily százalék szerint lehetne háztartásunk előleges mérlegét összeállítani.“ Jozefa kétségbeesetten kezdett a levegő után kapkodni s alig tudta e szavakat kinyögni: „De az Isten szerelméért, honnan tudta ezen különböző pénznemeket megtanulni s mitől kezdve méri saját pénzét azokhoz“!!

„Ah — felelt lenézőleg Dániel ur. A Hotel continental“, „Hotel Bristol“, „Hotel Englischer Hof“, „Hotel de Russie“, „Hotel Wimberger“, „Hotel

Höller“, „Bécsben, „Hotel Pension Quitta“ Abbazia-ban, „Hotel Imperial“ Zágrábban, „Palast Hotel“ Berlinben, „Hotel Nenkammer“, Brünben“...

„Elég, elég! Az Isten megfizeti, szolt bele Jozefa — mondja inkább mit akar ezzel a sok Hotellel?“

Hát csak azt akarom, mondá büszkén Dániel ur, hogy ezekben és még többmásban gyűl össze a kereskedő világ, hogy megbeszélje a következő üzleteket és vállalatokat...

De már ezt Jozefa nem várta be, hanem felugorva, anyósához futott és kijelentette, hogy még holnap hozzá fog a válópörhöz, mielőtt megboldulna. A anyós most az egyszer kivételesen lecsendesítette.

Es azután... Röviden végezek. Jozefa kíváncsi volt férjének könyvtárára s midőn anyósától megtudta, hogy Dániel ur ez ország határait még el nem hagyta, nagy tudományának forrását felfedezte azon számtalan, nyomtatott képekkel ékesített konduktorokban, mikből egy könyvtárral rendelkezett s melyekben a penz nemek is röviden ismertette voltak.

Most már ő kezdte azokat tanulmányozni és a Dániel ur fejéhez ezitálni, mire az úgy megjedett, hogy az egészet elögette. Nálunk Kézdivásárhelytől alakok nincsenek, de azért nagy zolsákokat mi is néha hallunk, ámbar a forrást gyakran nem ismerjük.



nincsenek abban a faluban tisztességes gondolkozó emberek? hát mind meg vannak halva? Ha akad egy ezüdar, álljon elő két ember, ha nem elég kettő, négy, tíz, száz, álljon elő az egész falu s tartson rendet, mert a szolgabíró nem csak arra való, hogy a kendtek falujának a baját igazítsa!

Mindig eszembe jut az a szolgabíró, mikor egy-egy nagy városban elrongyolt erkölcsi síhedert látok falun kneipolni és pillangókat kergetni. Ugy jön, hogy oda szóljak a nép erkölcsi érzetének: ne süvegeld jó ember azt a mihasznát, hanem ragadj vasvillát s üzd ki a közég határából; ott pedig állj őrt mindaddig, míg a hetedik falu határára tul nem tudod, mert ha beeresztetted, bizony mondom, hogy nemsokára kiezédulázzák a faludat ilyen formán:

Erköles-vész.

„Ha a lélek telve van árnyékkal, mely a bűnt megérleli, nem az a vétke, aki a bűnt elköveti, hanem az, aki az árnyéket okozza“ — szól Hugó Viktor.

A társadalomnak nem kell az ilyen emberek fölé még sátrat és építeni.

Legujabban a tanítók mozgalmáról is olvastam.

Ono jure?

Hogy mernek mozogni, sőt mi több, szörnyűbb dolgot cselekedni: mozgalmaskodni!?

S valójában mit kér ez a „kosta-nép“?

Munkabért és kenyeret!

Czirkaszt nem? Nem.

Nó, ez szép! Hát nem elég fizettség az elvégzett munka sikerén való csendes megnyugvás, még pénz is kell, kenyér is kell, talán még ruha is kéno?

Kell bizony, olyan, mely arányban áll nemzet fontosságú munkájával, arányban áll képzettségével s a mely tekintélyt nem alázza meg, nem helyezi alsóbb polezra az őv nél sokkal kevesebb tanultsággal bíró, aktamásoló inokánál!

Eunye, ez egy kicsit igen sok. Ez már „fékevesztett ambitió“! Hát mire való a régi jó rend, vissza kell állítani! Főzzenek rendre a mestrumnak s no, hogy teljes legyen a béke, tegyék bele a konventiójába, hogy kap eszmát is a mennyit elviselhet. (De száraz, napos időben tartozik levetni, mert a közvagyonot kimélni kell.)

Rövidebb megoldása is volna a dolognak. Mátyás királyt napszámos korában hátba ütötték. A nemzet napszámosai még élvezetnek tarthatják és büszkeségnek, ha a nagy király példáján egy pár hátba ütést elcsenvedhetnek. Egy nagyságos kir. tanácsos urtól már is megkapták az első rugást.

Vajjon folytatása lesz-e?

En szívőből ohajtom, hogy ne legyen s hogy hallgassák meg a tanítók panaszát s teljesítsék kérésüket... Mert még gondolatban sem szeretném őket is ott látni azok között, kik már is kerülgetik őket: a szociálisták között...

Ne csüggedjete ez igaz, habár sötét levél olvasásakor, hazám tanítósa.

Azért mégis a tanítóké a jövő,

Magyarországnak éppen a mostani nehéz politikai viszonyok között van szüksége munkás kezre. Munkálkodjatok csöndesen, kitartóan. „A haza minden előtt!“ „Egy mindnyájunkért, mindnyáján egyért“, ez legyen jelszavunk. A sérelem fájdalma így nagyon eloszlik, kevés jut egyre.

Alakuljanak akárhogy a politikai viszonyok, bármint düljön el ez a kérdés, egy változatlan marad:

Hazánkban mindenkor lesz szüksége tanítóra, most inkább, mint valaha.

Es hosszú tapasztalat és a tapasztalatok tudománya a historia tanított meg arra, hogy egy társadalmat nem tart össze a hatalom úgy, mint a műveltség.

Hazánkban terjedő műveltségre sürgető szüksége van. Ezt a szükségét előgítik ki a néptanítók, ez a szegény, lenézett, kigunyolt, de lelkes tábor a legáltalánosabb művelődésnek. Lelkembe zárva szívem melegével megért bennem az a szent meggyőződés: A tanítóké a jövő! Igen; és százszorta szebb jövő, mint a milyen sivara jelen!

Tatar

Hirdetések.

Sz. 1040—902. vég.h.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1902. évi V. 449. sz. végzése következtében Dr. Vargha Béla ügyvéd által képviselt, Vitézy Sándor javára, márkosfalvi Balogh József s társai ellen 140 korona — fillér s járulékaik erejéig 1902. év szept. hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 980 koronára becsült Becz Zoltánnál lovak, szekerek, gabona; Balogh Józsefnél zsákok, paplan, abrosz, lepedők, kuffer, varrógép, házi butorok, ágyneműből álló ingók nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi

kir. járásbíró 1902. évi V. 449. számú végzése folytán 140 korona — fillér tőkekövetelés, ennek a megítélt, bíróság már megállapított költség erejéig Márkosfalva község házánál leendő fogantatása ezéjéből határidőül 1902. évi december hó 10-ik napjának délután 2 órája kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáról alul is el fognak adni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kézdivásárhely, 1902. évi novemember hó 27. napján.

(220. 1—1)

Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvétetnek e lap
kiadóhivatalában.

HIRDETMEŒY.

Ő cs. és apostoli kir. Fenségnak legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után r. mérle 5 tiszta jövedelem következő közhasznú és jótékony célokra fog fordítani 11 (tizenegy) egy mlő részben: 1. a vagyon-talan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kézdivásárhelyi és vidéki Rudolf kórház, 3. a Magyar Gazdaszónokok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos Központi Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya egyesület, 6. a budapesti Iső gyermekmenhely-egylet, 7. a horvát Mensa Academia, 8. a Stefánia pesti gyermekórház egylet, 9. az országos díjak-egylet, 10. a budapesti pol. klinikai egyesület, 11. a budapesti Mária congregatio.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint 365,000 koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény 150.000 K.	2 nyeremény 5.000 K.	50 nyeremény 100 K.
1 " 50.000 " 5 " 2.000 " 100 " 50 "	1 " 20.000 " 10 " 1.000 " 1000 " 20 "	1 " 10.000 " 20 " 500 " 6500 " 10 "

Az összes nyeremények készpénzben fizetettnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1902. évi december hó 30-án Budapesten történik
== Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva. ==

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottó jöve ki igazgatóságnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota,) továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és sőhivatalnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tőzsdében és váltóüzletben

Budapesten, 1902. évi július 1-én.

(209 6—6)

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

játékszer, karácsonyi és ujévi ajándékok,

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki vevő közönség szíves tudomására hozni, hogy kényelmes üzlethelyiségemben, ez évben a szokottnál jóval nagyobb **gyermekjáték és felnőtteknek — még a legkényesebb igényűeknek is — ajándékoknak alkalmas**

Karácsonyi és ujévi eladást

rendeztem.

Oly választék áll a tisztelt vevő közönség rendelkezésére, a mely teljesen kizárja annak szükségét, hogy idegeneknek ismeretlen, kiselejtezt (auschuss) áruját kellene hozatni.

Nagy választékban áll a tisztelt vevő közönség rendelkezésére **játékszer, karácsonyfadisz, mindennemű díszműáru, china-ezüst és Majolika tárgyak.**

Nagy választék üveg, porcellán u. m. ételes, kávé, teás és mocca készletekből, kanalak és evőeszközökből, tükrök, kép és képkeretekből, szóval mindennemű, ház- és konyha-berendezési tárgyakból.

Óriási raktár az általánosságban elismert legtartósabb és legolcsóbb „Seccessió“ zománczozott „MESES OLCSÓ“ bádogedényből, melynek egyedüli főraktára nálam van.

Főtörökvésem mindig oda irányult, hogy inkább jobb minőségű és nem kiselejtezt (auschuss) árut tartsak raktáron, mi által csakis a tisztelt vevő közönségnek van óriási előnye.

Midőn 18 évi fennállásom után, a nagyérdemű közönségnek szíves pártfogásukért köszönetet mondok, kérem azzal engem ezután is megajándékozni.

Kiváló tisztelettel:

JANCSÓ GYULA.

(221. 1—?)

ÓRIÁSI RAKTÁRA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.